

Prisudviklingen 2007

Året 2007 sluttede med stigende prisudvikling. Der er i løbet af 2007 sket et skift i prisdannelsen, hvor det nu er basale fødevarer, som stiger mest. Derudover er energipriserne steget i 2007. Men alt i alt endte 2007 med prisstigninger på 1,7 procent, hvilket er lidt lavere end 2006's 1,9 procent. Det skyldes dog især sommermånederne af 2007, som udviste en meget lav prisstigningstakt.

Forbrugerprisernes udvikling i 2007.

Forbrugerpriserne steg i gennemsnit i 2007 lidt mindre end i 2006, men prisudviklingen er især sket i de sidste måneder af 2007 og det høje niveau for prisudviklingen synes at fortsætte ind i 2008. Priserne i 2007 steg med 1,7 procent i gennemsnit i løbet af året. Men mens året startede med en prisudvikling i niveauet lidt under 2 procent faldt prisudviklingen i sommers til under 1½ procent. Men det blev der ændret ved i løbet af efteråret således at niveauet for prisudviklingen i slutningen af året var væsentlig højere end ved starten i året og mere end dobbelte af prisstigningstakten i sommers.

Tabel 1: Forbrugerprisernes udvikling de sidste 4 år.
Forbrugerprisindeks, pct.vis stigning, årlig
(i forhold til samme måned året før)

Pct.	2004	2005	2006	2007
Januar	1,1	1,0	2,1	1,8
Februar	0,9	1,3	2,1	1,9
Marts	0,7	1,4	1,9	2,0
April	0,8	1,8	1,8	1,7
Maj	1,3	1,5	2,0	1,8
Juni	1,1	1,8	2,2	1,4
Juli	1,3	2,0	2,0	1,2
August	1,2	2,2	2,0	1,1
September	1,1	2,4	1,5	1,2
Oktober	1,7	2,0	1,5	1,7
November	1,3	2,0	1,7	2,5
December	1,2	2,2	1,8	2,3
Gns året	1,2	1,8	1,9	1,7

Kilde: Egen beregning ud fra Forbrugerprisindeks, udtræk Danmarks Statistik Statistikbanken, PRIS6

Udover at niveauet for prisudviklingen generelt blev ændret væsentligt i løbet af året er der for enkelte varegrupper sket et skift i udviklingen.

Tidligere kendte såvel finanssektoren som den offentlige sektor vejen til folks lommer. Det var sammen med serviceydelser de elementer i prisudviklingen, der steg mest. For så vidt angår

prisudviklingen i finansielle tjenester og forsikringer er de faldet med fra 5,1 til 1,0 procent i 2007. Forsikringer steg med 4,5 procent i 2006.

I det seneste års tid er der sket en stigning i dagligvarer som kartofler, grøntsager, mælk, æg, fisk og sodavand.

Dette må betyde, at især lavindkomstfamilier er kommet lidt i klemme. Sammen med de kraftig stigende energipriser og det at boligudgifterne fortsat stiger betyder det en større forøgelse af forbrugerpriserne for lavindkomstfamilierne. Det må betyde et behov for en større indkomstforhøjelse for at holde en uændret realløn.

Generelt er fødevarer steget, men der er dog to bemærkelsesværdige undtagelser, lammekød og svinekød er henholdsvis nr. 1 og nr. 4 på hitlisten over varer der det sidste år er faldet mest i pris, faldet udgør henholdsvis 12,5 og 10,5 procent.

Blandt varer der er steget mest findes basis fødevarerne mælk, æg, ost, kartofler, grøntsager, brød og kornprodukter som er steget mellem 12 og 18 procent. Bortset fra teleudstyr er årets topscorer mælk med en prisstigning på 17,7 procent. Flydende brændsel steg med 14,4 procent. Det er noget af et skift. For i begyndelsen af året steg grøntsager ganske vist også ganske meget, men æg, mælk og ost samt brød afveg ikke væsentlig fra det generelle niveau for prisstigninger og flydende brændsel og øvrige energiprodukter og olie udviste et direkte fald.

Derudover er Charterrejser steget med 12,4 procent i 2007.

At dette skift i udviklingen i prisdannelsen var på vej blev også omtalt i sekretariatet notat af 10. oktober 2007 til Forretningsudvalget.

Prisudviklingen i december 2007

Forbrugerpriserne faldt i gennemsnit i december måned med 0,09 pct. Benzinpriserne faldt gennemsnitligt med 3,5 procent i december måned i forhold til november, men over hele året steg benzinpriserne med 9,1 procent.

Grøntsager er faldet i december måned med 0,7 procent, mens de steg med over 5 procent alene i november måned.

Mens svinekød og lammekød i hele 2007 faldt steg begge produkter i pris i december måned, med henholdsvis 0,7 og 1,7 procent på en måned.

Prisudviklingen siden 2000.

Mens det generelle prisniveau i gennemsnit er steget 15,4 procent siden år 2000 er vand fx steget med 31 procent. Set over denne tidsperiode kan som eksempler på varegrupper, der er steget mest og væsentligt over gennemsnittet nævnes uddannelse (56,5 procent), busbilletter (45,4 procent), forsikringer (36 procent, her er udgifter til forsikringer til transport steget med 59,2 procent), aviser (33,7 procent), grøntsager, mælk, brød og sodavand (30,9 procent), mens porto, renovation, benzin, fisk, bøger og gas er steget med over 25 procent. Taksterne for daginstitutioner er steget mere end gennemsnittet, men det sidste års tid er taksterne direkte faldet. De er dog ikke faldet mere end at den samlede stigning siden 2000 fortsat er over gennemsnittet med en stigning på 18,6 procent.

Prisstigningerne fortsætter i 2008.

Året 2008 starter således med stigende prisudvikling, men samtidig er det basale og uundværlige varegrupper, der stiger mest. Selvom energipriserne faldt i december i Danmark kan det meget hurtigt ændre sig i lyset af at råoliepriserne internationalt har været over 100\$ i januar 2008.

Og dette billede tegnede sig også før prisindekset blev offentliggjort den 10. januar og gav anledning til en avisoverskrift: Snydt igen – skattelettelserne spist op af prisstigninger. Så kan vi hver for sig spekulere over sammenhængen i det udsagn.

Alt i alt er billedet, der tegner sig af prisudviklingen, måske ikke det bedste for organisationerne, der inden længe skal have godkendt en overenskomstfornyelse.

Poul Pedersen
økonom